

EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 16.4.2019.
COM(2019) 186 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOZI

**KOMUNIKACIJI KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM
VIJEĆU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU
TE ODBORU REGIJA**

**Učinkovitije donošenje odluka u području socijalne politike:
utvrđivanje područja za poboljšani prelazak na glasovanje kvalificiranom većinom**

Prilog 1.: Povijesni pregled

Ugovorima EU-a Europskoj uniji dodijeljena je društvena zadaća. Tako je još od samog početka, premda je razvoj ciljanog zakonodavstva EU-a bio postupan: socijalna politika u širem smislu započela je kao sredstvo osiguravanja integracije tržišta i razvila se u način postizanja društvenih rezultata koji su ciljevi sami po sebi. Tijekom 60 godina europske integracije socijalna politika postajala je sve važnija za Europsku uniju, što se odražava u svakoj izmjeni Ugovora.

U skladu s **Ugovorom iz Rima** (1957.), najveći dio nadležnosti za socijalnu politiku ostao je izvan opsega djelovanja Zajednice, koji je bio ograničen na promicanje bliske suradnje između država članica uz potporu Europskog socijalnog fonda. Komisija je mogla izdavati mišljenja o zdravlju i sigurnosti na radnom mjestu. Ugovorom je utvrđena sloboda kretanja radnika i obveza donošenja mjera za koordinaciju socijalne sigurnosti. U tim su područjima odluke donesene jednoglasno u Vijeću, bez sudjelovanja Parlamenta.

Socijalna politika razvila se **Jedinstvenim europskim aktom** iz 1986., stvaranjem mogućnosti za donošenje minimalnih zahtjeva za zdravlje i sigurnost radnika, pri čemu je Vijeće odlučivalo kvalificiranom većinom, u suradnji s Parlamentom.

Opseg djelovanja Europske unije u području socijalne politike proširuje se 1992. Socijalnim protokolom **Ugovora iz Maastrichta** te se otad nije znatno mijenjao. Socijalnim protokolom predviđeno da se **kvalificiranom većinom glasuje** o:

- uvjetima rada,
- obavješćivanju radnika i savjetovanju s njima,
- jednakim mogućnostima za muškarce i žene i
- integraciji ljudi isključenih iz tržišta rada.

Protokolom je predviđeno **jednoglasno** glasovanje Vijeća o problemima u vezi s:

- socijalnom sigurnosti i socijalnom zaštitom radnika,
- davanjem otkaza,
- zastupanjem i kolektivnom obranom interesa radnika i poslodavaca, uključujući suodlučivanje i
- uvjetima zapošljavanja državljana trećih zemalja koji zakonito borave na području EU-a.

U potonjim područjima trebalo se savjetovati s Parlamentom (što je sada posebni zakonodavni postupak). Protokol je izričito **isključivao**:

- plaću,
- pravo na udruživanje,
- pravo na štrajk i
- pravo na uvođenje mjera isključenja s rada.

Protokol je uključen u **Ugovor iz Amsterdama** 1997., čineći time odredbe primjenjivima na sve države članice i tvoreći osnovu za trenutačnu Glavu X. UFEU-a. Time je stvorena nova

pravna osnova za suzbijanje diskriminacije, koja je do danas ostala nepromijenjena: članak 13. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (sadašnji članak 19. stavak 1. UFEU-a) pod uvjetom da Vijeće, djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Parlamentom, može poduzeti odgovarajuće mjere za suzbijanje diskriminacije na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjeroispovijesti ili vjerovanja, invaliditeta ili seksualne orijentacije.

U članak 137. **Ugovora iz Nice** 2001. umetnuta su dva nova područja suradnje (sada u članku 153. stavku 1. točkama (j) i (k) UFEU-a), kojima se Uniji dodjeljuje ovlast da podržava i nadopunjava aktivnosti država članica u područjima:

- suzbijanja društvene isključenosti i
- moderniziranja sustava socijalne zaštite.

Njime nije predviđeno davanje ovlasti za donošenje direktiva kojima se utvrđuju minimalni standardi na ovim područjima¹. Usto, Ugovorom nije izmijenjen ni jedan od postojećih zahtjeva za jednoglasnim odlučivanjem u području socijalne politike, ali uvedena je **ciljana prijelazna klauzula** (sada u članku 153. stavku 2. UFEU-a).

Ugovorom iz Lisabona (koji je stupio na snagu 1. prosinca 2009.) postizanje vrlo konkurentnog socijalnog tržišnog gospodarstva postalo je cilj Unije. Donošenje mjera koje se odnose na **koordinaciju sustava socijalne sigurnosti u kontekstu slobodnog kretanja radnika** (članak 48. UFEU-a) postalo je predmet glasovanja kvalificiranom većinom te redovnog zakonodavnog postupka, a ne jednoglasnog odlučivanja.

Zahtjevi za jednoglasnim odlučivanjem i savjetovanjem s Parlamentom zadržani su na sljedećim područjima (sada obuhvaćeni člankom 153. stavkom 1. točkama (c), (d), (f) i (g) i člankom 19. UFEU-a):

- socijalna sigurnost i socijalna zaštita radnika (osim prekograničnih situacija),
- davanje otkaza,
- zastupanje i kolektivna obrana interesa radnika i poslodavaca, uključujući suodlučivanje,
- uvjeti zapošljavanja za državljane trećih zemalja koji zakonito borave na području EU-a i
- mjere za suzbijanje diskriminacije.

U isto vrijeme člankom 48. stavkom 7. UFEU-a uvedena je **opća prijelazna klauzula**, kojom je omogućen prijelaz s jednoglasnog odlučivanja na glasovanje kvalificiranom većinom ili prijelaz s posebnog na redovni zakonodavni postupak u područjima koja nisu podložna odredbama ciljane prijelazne klauzule kao što su nediskriminacija i socijalna sigurnost i socijalna zaštita radnika.

¹ Područje socijalne sigurnosti i socijalne zaštite radnika (članak 153. stavak 1. točka (c) UFEU-a) preklapa se s područjem modernizacije sustava socijalne zaštite (članak 153. stavak 1. točka (k) UFEU-a). U takvim slučajevima točka (k) predviđa pravilo prvenstva koje ne dovodi u pitanje točku (c).

Prilog 2.: Pravni akti predloženi u području socijalnih pitanja, 2014. – 2019.

Ova je Komisija iznijela 27 zakonodavnih prijedloga za modernizaciju socijalnog tržišnog gospodarstva EU-a i postizanje „ocjene AAA u području socijalne sigurnosti” za Europu. Postignut je sporazum o njih 24, a o preostala tri prijedloga se raspravlja.

Br.	Kratki naslov	Objava
1.	Uredba (EU) 2015/779 o izmjeni Uredbe (EU) br. 1304/2013 u pogledu dodatnog iznosa početnog predfinanciranja koji se isplaćuje za operativne programe koji dobivaju potporu iz Inicijative za zapošljavanje mladih	SL L 126 , 21.5.2015., str. 1.
2.	Preporuka Vijeća o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada	SL C 67 , 20.2.2016., str. 1.
3.	Odluka Vijeća (EU) 2015/1848 o smjernicama za politike zapošljavanja država članica za 2015.	SL L 268 , 15.10.2015., str. 28.
4.	Odluka Vijeća (EU) 2016/1838 o smjernicama za politike zapošljavanja država članica za 2016.	SL L 280 , 18.10.2016., str. 30.
5.	Direktiva (EU) 2017/2398 o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu	SL L 345 , 27.12.2017., str. 87.
6.	Preporuka Vijeća o Europskome kvalifikacijskom okviru za cjeloživotno učenje i o stavljanju izvan snage Preporuke Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o uspostavi Europskoga kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje	SL C 189 , 15.6.2017., str. 15.
7.	Preporuka Vijeća o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle	SL C 484 , 24.12.2016., str. 1.
8.	Direktiva (EU) 2017/159 o provedbi Sporazuma o provedbi Konvencije o radu u ribolovu iz 2007. Međunarodne organizacije rada sklopljenog 21. svibnja 1912. između Općeg udruženja poljoprivrednih zadruga u Europskoj uniji (COGECA), Europskog saveza transportnih radnika (ETF) i Udruženja nacionalnih organizacija ribolovnih poduzeća u Europskoj uniji (Europêche)	SL L 25 , 31.1.2017., str. 12.
9.	Direktiva (EU) 2018/957 o izmjeni Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga	SL L 173 , 9.7.2018., str. 16.
10.	Uredba (EU) 2017/2305 o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu promjena sredstava za gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju te sredstava za cilj „Ulaganje za rast i radna mjesta” i cilj „Europska teritorijalna suradnja”	SL L 335 , 15.12.2017., str. 1.
11.	Direktiva (EU) 2018/131 o provedbi Sporazuma koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) i Europski savez transportnih radnika (ETF) o izmjeni Direktive 2009/13/EZ u skladu s izmjenama iz 2014. Konvencije o radu pomoraca iz 2006. koje je Međunarodna konferencija rada odobrila 11. lipnja 2014.	SL L 22 , 26.1.2018., str. 28.
12.	Preporuka Vijeća o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja	SL C 153 , 2.5.2018., str. 1.
13.	Odluka (EU) 2018/646 o zajedničkom okviru za pružanje boljih usluga za vještine i kvalifikacije (Europass) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 2241/2004/EZ	SL L 112 , 2.5.2018., str. 42.
14.	Odluka Vijeća (EU) 2018/1215 o smjernicama za politike zapošljavanja država	SL L 224 ,

	članica	5.9.2018., str. 4.
15.	Uredba (EU) 2019/128 o osnivanju Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop) te stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 337/75	SL L 30 , 31.1.2019., str. 90.
16.	Uredba (EU) 2019/127 o osnivanju Europske zaklade za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1365/75	SL L 30 , 31.1.2019., str. 74.
17.	Uredba (EU) 2019/126 o osnivanju Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 2062/94	SL L 30 , 31.1.2019., str. 58.
18.	Direktiva (EU) 2019/130 o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (druga skupina prijedloga)	SL L 30 , 31.1.2019., str. 112.
19.	Prijedlog Direktive o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredaba država članica u pogledu zahtjeva za pristupačnost proizvoda i usluga	COM (2015) 615
20.	Prijedlog Uredbe o izmjeni Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i Uredbe (EZ) br. 987/2009 o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004	COM (2016) 815
21.	Prijedlog Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i skrbnika i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2010/18/EU	COM (2017) 253
22.	Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji	COM(2017) 797
23.	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Europskog nadzornog tijela za rad	COM (2018) 131
24.	Prijedlog Preporuke Vijeća o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti	COM (2018) 132
25.	Prijedlog Direktive o izmjeni Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (treća skupina prijedloga)	COM (2018) 171
26.	Prijedlog Uredbe o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji (EGF)	COM (2018) 380
27.	Prijedlog uredbe o Europskom socijalnom fondu plus (ESF+)	COM (2018) 382